

Michal Just jako dobrovolník v Tanzanii

Je jednoduché sedět doma a mít vyhraněný názor

Michal Just se narodil v roce 2000 v České republice vietnamským rodičům Nguienovým jako první ze čtyř kluků. Navštěvoval českou základku a pak jeden rok sportovní gymnázium. Před volejbalem dal ale nakonec přednost studiu a maturitu získal na soukromém gymnáziu Hello. Mezitím byl v Rusku, dobrovolničil v Tanzanii a teď studuje čínskou filologii na Univerzitě Palackého v Olomouci. A to se dostal i do Kodaně na čínštinu. Vybral si však nakonec Česko. Dánsko je ale ještě v plánu. Celý jeho život je jeden velký a velmi konkrétní plán. Mezi vrstevníky tím dost vyniká.

TEXT: GABRIELA JURÁNKOVÁ

Proč jste si vybral soukromé gymnázium?

To byla shoda náhod. Na stránkách jsem zjistil, že se vyučuje i čínština. Tak jsem se přihlásil. Pak byly zmatky s jazyky, ale nakonec vše dobře dopadlo a začal jsem studovat španělštinu, angličtinu a s ruštinářkou z Hello jsem mimo vyučování studoval i ruštinu. Vyhovovalo mi méně lidí, panovala tam větší vzájemná důvěra. Sedli mi učitelé i parta. Na okolních gymplech jsem vnímal ne tolik přátelské prostředí. No a v maturitním ročníku jsem si už Hello velmi vážil – to, jak mi vybojovali možnost maturovat z ruštiny, i když se tam oficiálně nevyučovala. Nemuseli, ale stál jsem jim za to.

Ale ruština nebyla jediný jazyk, do kterého jste se na střední pustil.

V prvé řadě jsem se zdokonaloval ve vietnamštině. A začal jsem studovat i čínštinu, kvůli vysoké škole, abych už byl připraven a měl základy.

Odkdy jste věděl, co chcete po gymnáziu studovat?

Už na základní škole jsem si vyhlédl čínskou filologii.

Jak se to tak v jedenácti letech stane?

Nejsem ten typ jako děti, které chtějí být jeden den hasič, druhý den popelář. Věděl jsem, že chci pomáhat lidem

a ten jazyk mě naplňoval a neustále mě překvapoval.

Nemá s tím vietnamská komunita problém?

S tím se potýkám dodnes. Rodiče se mi vysmáli. A to, že chci studovat čínštinu, jim taky vadilo – z vlasteneckého hlediska. Vietnamci jsou vůči Číňanům skeptičtí. Já to mám ale jinak.

Čím to, že vy to máte jinak?

Možná tím, že jsem se narodil už v Evropě. De facto bych mohl říct, že mám dva pohledy: tradiční, východní, měl jsem přísnou východní výchovu, ale mám pohled i západní – jsem formován médii a školou.

Takže jste otevřený...

Mně vadí jakékoli odsuzování na základě jednoho pohledu. Čína je špatná – to je pro mě slabý argument. Potřebuji více úhlů pohledů, chci vlastní názor. Nejsem ani zastánce komunistického režimu, ale nejsem ani kritik Číny. Spíš se vše snažím pochopit.

Nyní, i když distančně, jste už začal studovat něco, na co jste se od jedenácti let těšil. Změnilo se něco?

Je to hodně náročné, to jsem nečekal. Nebyl jsem zvyklý se tolik učit. Trávím hodiny nad domácím úkolem, máme každý týden testy. Tlačí se na nás. Hranice úspěšnosti je 100 %. Ale pravidelným plněním úkolů a testů se snižuje laťka pro výsledné splnění podmínek. Pokud zaberu, může být na konci semestru snížena až na 85 %. Ale ani to není jisté. Na čínské filologii je velký odpad žáků. Což je i trochu demotivující.

Ale to se dalo čekat, ne?

Trochu jsem se chlácholil, že když se čínština studuje v Česku, nebude to tak náročné. Ale naši pedagogové studovali v Číně, takže metody výuky přenesli k nám.

Kdo jsou vaši pedagogové?

Máme mít rodilou mluvčí, ale čínštinu nás učí Ruska. Čínští pedagogové totiž uvízli v Číně kvůli koronaviru anebo se báli nákazy, takže je zatím nemáme.

A co politika? Předpokládám, že i když studujete čínskou filologii, tak na ni narazíte...

Nejde to úplně oddělit. Asi nejlepší řešení bude do Číny zajet. Nám studentům učitelé doporučují rok na pevninské Číně a rok na Tchaj-wanu. A máme si názor vytvořit sami.

Kde se vidíte, až studia dokončíte?

Už jsem začal hledat. (smích) Zjišťoval jsem na ministerstvu zahraničních věcí, občas se na ambasádě objeví možnost stáže. Druhá možnost je požádat o stáž v OSN. Je neplacená, ale zkušenosti jsou k nezaplacení. Ale přijímací řízení je náročné. Uvidíme. Být jen tlumočnickem by mě nenapadlo.

Ale cestování asi nevynecháte.

Měl jsem jet do Indie a setkat se s dalajámou, ale v srpnu se to zrušilo. Měla to být kulturní stáž. Měli jsme se učit o tibetské kultuře a exilové vládě. Je to škoda.

Nejsem ten typ jako děti, které chtějí být jeden den hasič a druhý den popelář.

Ale za sebou už pár pro středoškolačka netradičních cest máte.

Pokud nepočítáme cestu za rodinou do Vietnamu, tak jsem byl minulý rok v Rusku, kde jsem se snažil vylepšit jazyk, a po Vánocích v Tanzanii jako dobrovolník.

Co jste tam přesně dělal?

Vyučoval jsem malé děti angličtinu, což bylo fajn. Zjistil jsem, že na učitelování nemám vloh. A poznával jsem mezinárodní postavení Tanzanie, politiku, ale i život obyčejných lidí. Cestoval jsem do míst, kde tamní černoši velmi udiveně koukali na Asiata. A i na můj mobil – i ten byl pro ně šok. Ale celkově působili velmi šťastně.

Vy jste vůbec zajímavý mladý člověk, Michale. Třeba příběh vašeho příjmení. Je jiné než příjmení vašich rodičů i mladších bratrů.

Vietnamci jsou v Česku druhá nebo třetí nejpočetnější komunita, což nikde jinde ve světě není. Začalo to v komunistickém Československu. Díky dohodě o volném přesunu po válce ve Vietnamu. Po revoluci v Československu v roce 1989 se pak hodně Vietnamců muselo vrátit. Mí rodiče systém obelhali. Neuměli jazyk, neměli trvalý pobyt, ale chtěli zůstat. A tak těhotná máma čekající mě oslovila náhodného kolemjdoucího a zeptala se ho, jestli by nepřijal jejího syna. Ten pán souhlasil a já se stal občanem České republiky. Díky tomu tady máma mohla zůstat. A i táta si to později zařídil. Prvního „tátu“ jsme od té doby neviděli.

A sourozenci?

Také pro mého mladšího brácha musela máma najít „přikrytí“ českým otcem. S ním jsme ale dodnes v kontaktu. Třetí a čtvrtý brácha už mají vietnamské občanství. Tam už táta jiná příjmení nepovolil. Potíže s tím mají dodnes, což se málo ví. Přitom v zahraničí, když řeknu Vietnamec, tak je reakcí většinou „Wow!“ V Česku to je, jako bych byl třeba Slovák. Necítím se výjimečně.

To je snad v pořádku, ne?

Vypadá to, že Vietnamci jsou Čechy přijatí, ale stejně se na nás budou dívat vždycky jinak. Abych byl spravedlivý, podobné je to i u Vietnamců. Třeba mí bráchové sice mají vietnamské občanství, ale jazyk se nenaučili, a Vietnamci je proto nepřijali. Je to složité. Bráchy velmi mrzí, že nikam vlastně nepatří.

Málokterý mladý člověk je jako vy cílevědomý. Jak jste se cítil v porovnání se spolužáky? Jak vás tak znám, mnoho z nich o vašich cestách a jazycích ani nevědělo.

Bál jsem se, že budu namyšlený, když se budu cítit výjimečně. Nikdy jsem se nechtěl povyšovat, takže jsem se dost krotil. Na druhou stranu, když se zamyslím, je třeba říct, že jsem si všechno vybojoval sám. Nebylo úplně lehké dostat se třeba do té Tanzanie. Několikrát jsem to chtěl vzdát. Ale nevzdal. A to mě dokonce po tom všem zařizování po příletu do Tanzanie nikdo z domluvených nevyzvedl. Po třech hodinách zmatků, strachu a běhání si mě nakonec našli. A to všechno jsou malé krůčky, které vám moc dají. Jenže to mnozí nechápou. Je totiž jednoduché sedět doma a mít vyhraněný názor. Mnohem těžší a pro mě důležitější je jet si to ověřit. S tím rizikem, že když se pak vrátíte, nikdo vás moc nepochopí, protože sedí doma a názor už přece mají.

Není to frustrující?

Je to smutné. Svět je tak velký a život je krátký. Třeba Tanzanii prožijí vše na jednom místě. Bez možnosti vycestovat.

Ale říkal jste, že jsou šťastní?!

Ale já jsem za to smutný. Přejí všem, aby mohli alespoň jednou v životě někam vycestovat. Jednou bych chtěl vstoupit do aktivní politiky. Mým cílem je procestovat svět, nabrat nezpochybnitelné zkušenosti a ty pak předat lidem. Aby pochopili kontext. Štve mě, když lidé tvrdí něco, co není pravda, a ostatní to přebírají. Média jsou obecně velký problém dnešního světa.

Přála bych vám to, ale lidé budou vždycky spíš líní si hledat informace...

Myslím, že mladší generace už je víc liberální a otevřená a že máme zářivou budoucnost. Ta budoucnost tam je.

Další možností je požádat o stáž v OSN. Je neplacená, ale zkušenosti jsou k nezaplacení.